

کاره‌بای کوردستان و باری ته‌عاله!

سلیمان عه‌بدوڵلا یونس
slemanynes@yahoo.co.uk

دۆستیکم که له‌گه‌ڵ هیزه‌کانی ئەمریکا وه‌کوو وه‌رگێڕ کارده‌کات، گووتی ئەفسه‌ریکی ئەمریکی پێی گووتم (هه‌تا زستان و هاوینی و لاته‌که‌تانم نه‌بینی ، هه‌رگیز تینه‌ده‌گه‌یشتم ئیوه‌ بۆ وازوو هه‌لده‌چن و بۆ وازوو له‌په‌ر میهره‌بان ده‌بنه‌وه! به‌لام که‌بینیم لیڤه، زستانان به‌فر تا ئەژنۆ ده‌بارئ و هاوینیش پله‌ی گه‌رما تا په‌نجا هه‌ر منه‌تی تیدانیه، ئەوسا حالێ بووم ، ئەو میزاج و په‌فتاره‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌تان له‌بن سه‌ری سروشتی ئەو خاکه‌ ئەفسوناویه‌یه که‌ پێی ده‌لێن کوردستان .

ده‌میکه‌ زستانان خه‌می سوته‌مه‌نی کۆری دانیشتن و شه‌وانی میوانداریه‌ گه‌رمه‌کانی ئەو و لاته‌ی سارد کردۆته‌وه و هاوینانیش خه‌می ئاوی سارد و په‌یداکردنی به‌فر و شنه‌ی هه‌وایه‌کی فیئک ، نیو مال و ئەندامانی خیزانی له‌ هه‌موان کردوو به‌دۆزه‌خ .

فه‌رمانه‌وایه‌تی کردن به‌سه‌ر په‌عه‌یه‌تی پووت و په‌جالدا، هه‌چ حه‌یکمه‌تیکی تیدا نییه .

حیکه‌مه‌ت له‌ جووری ئەو خزمه‌ت و خزمه‌تگوزاریانه‌دایه، که‌ شاو میر و سه‌رۆک و فه‌رمانه‌واکان ، پێشکه‌شی میله‌تی په‌شوپووتی بنده‌ستی ده‌که‌ن .

پازده‌ ساله‌ میله‌ت له‌سه‌ر ده‌ریایه‌ک نه‌وتی په‌شی ژێر خاکه‌که‌ی ده‌ژی و زستانان له‌ترسی شوپرسی سپی و درێژخایه‌نی به‌فر له‌وسه‌ر زه‌مینی ئەو ده‌ریا په‌شه‌ چه‌ق چه‌قه‌ی پیکه‌وتوو، پازده‌ ساله‌ میله‌تیکی پێنج ملیونی چاویان له‌ که‌ره‌می خوڤه‌ خوڤی ده‌ریاچه‌ی دووکان و ده‌ربه‌ندیخانه‌ تالیانه‌وه شنه‌ی شه‌مالیکی کویستان و چۆرپیک ئاوی سارد ئەم هاوینه‌یان که‌میک فیئک بکاته‌وه .

پازده ساله ئەم میلله ته هەر شهو و پۆژ دەژمێرن و کۆرپە ی ساواشیان هەراش کرد، که چی ئەوەتا باری سەرشانیان پۆژ بە پۆژ قورستر دەبێ و خەمی ساردی زستانان و خەمی گەرمی هاوینانیش ، هەر وه کوو خۆیان مانه وه!

عەیب نییه نەهه لکه نندی بیر و نە دروستکردنی ئەو پالوگه مەزن و ستراتیژیانه ش بهو توانا مادی و مرۆییە ی کوردستان به تەنێ دەسته بهر دەبێ ، پێویسته حکومهتی کوردستان جدیتر به دوای دروستکردنی متمانه و دلنیایی کۆمپانیه دهره کیه ناسراوه کاندای بگهڕێ بۆ ئەوهی ئەم پڕۆژانه وه کوو پڕۆژە ی وه به رهینانی گه وره لیڤه بنیات بنێن و خەمی به ره مهینانی سوتە مەنی به یه کجاری لای خه لکی ئەم ولاته بنهڕ بکه ن . پێداویستی خه لکی کوردستان به سه رچاوه کانی ووزه به تایبه تی کاره با، ناکرێ هه تا سه ر له ژێر په حمه تی ملیمه کانی باران و به فر بارین بیته ، ناکرێ به تهنه پینچ ملیۆن کورد پشت به خورپی ئاوی تۆرپاینه ژهنگاویه کانی دووکان و دهر به ندیخان ببه ستن و ئەو پڕۆژانه ش له سه ر دینی یه کیه تی سۆقیه تی جارن له دهستی کهرتی گشتی واته میری دابن و دهسه لاتی کوردیش لافی کهرتی تایبه ت لیبدات .

بۆ بنهڕ کردنی گرفتێ کاره با ده بێ پڕۆژە ی کاره با ی هه ری می کوردستان به کهرتی تایبه ت بسپێردرێت، له زۆریه ی ولاته پێشکه وتوووه کانی دنیا دا ، سه رچاوه کانی ووزه به ئە له کتریکیشه وه له دهستی زهنگین و ته ئمینی کهرتی تایبه ت دان ، له راستیدا ئەرکی حکومه ت نییه خودی ئەو پڕۆژانه له ئەستۆ بگرێ و ووزه بۆ هاو لاتیان دهسته بهر بکات ، به قه د ئەوهی له سه ر حکومه ته ئەو گرێ به ستانه له گه ل کۆپانیا ئەهلیه کان گرێ بدات .

ئەگه ر ولاتیکی وه کوو بریتانیا به نمونه وه ریگین ، که سه رکه وتنیکی گه وره ی له بواری پێشکه شکردنی خزمه تگوزاریه کان بۆ هاو لاتیه کانی خۆی به ده سه تهینا وه ده بینن ئەو پڕۆژانه له دهستی چه ند کۆمپانیایه کی نیشتمانی رکابه ری یه کتریدان وه کوو کۆمپانیایه کانی (بریتیش گاز و پاوه رجان و ئین پاوه ر و هند . که هه موویان

به پێی سیستمی بازاری ئازاد و کهرتی تایبەت کاردەکەن و کەستەمەر (مشتەری) بۆ خۆیان پەیدا دەکەن ، هەموو سەرچاوەکانی ووزە پەیوەندیان بە گیرفان و کارتێ بانکی هاوڵاتیانەو هەیه، نە هاوڵاتی دەتوانی بێمنەت بێت لە بەکارهێنانیان و نە کۆمپانیاکانی دابینکردنی ووزەش ترسی برانیا ن هەیه ، هاوڵاتی ناچارە بەگوێرە ی لانی کەمی پێویستی مالهکە ی ووزە بەکاربهێنێت ، چونکە ئەو هە ی بەکاری دەهێنێت گۆترەکاری نیە و میتەرێک کە بەعەقلێکی کۆمپیوتەری کاردەکات نەهینی بەکارهێنانە کە بۆ کۆمپانیاکە دەگوازیتهو ، بۆیە لەدوارجاردا نەهاوڵاتی ئامادەیه گیرفان و کارتێ بانکهکە ی توشی نەزێف بوون بکات و نە کۆمپانیاکانی دابینکردنی ووزەش ناچاری بانگەوازی کەمکردنەو هە ی بەکارهێنانی ووزە بۆ هاوڵاتیان و لەدوارجاریدا کەسیان گلهیی لەکەس نییه .

ئەگەر بەرپرسە حزب پێداووەکانی کوردستانیش لەگەڵ خەڵکە رەش و پروتەکە ی کوردستاندا لە هەموو دەقەیه کدا لەمالهکانیاندا بیستیان هاوار بکری ، کارەبا هاتەو ... کارەبا کوژایەو ، ئەوسا پێدەچێ ئەو مەسەلەیه مشورێکی جدی لیبخوری و وەکوو خەمیکی نیشتمانی سەیری بکری . دەگێرەو جارێکیان، لە گوندیکدا بۆ چەند پۆژیک بوو، بەفر لەسەر یەک دەباری و خوشکردنەو هە ی نەبوو ، ئاغا ی گوند پێی راو و شکار و چوونە دەرو سەروسەفای نەما ، هەربۆیه ئاغا هەموو خەڵکی ئاوا یی لەدیووخانەکە ی خۆیدا کۆکردەو و بەدەنگی بەرز بەکوێخای گوندی گووت ، کوێخا ، بۆ سەربان بەباری تەعالە بلێ ، ئاغا دەلی لێی بێمنەتم ، باشەپی من و ئەو بێت ، چەندی دەبارینێ دەبا بیبارینێ ،رۆنە بەچەند دیزە هەمە ، گەنمە بەعەمبارە ی گەورە گەورە هەمە، دارو قەلشکەریم تا بنمیچی ژوران هەلچنیون، کوێخا بەباری تەعالە بلێ شەپی من و ئەو . کوێخا کە سەر کەوتە سەربان بینی چ بەفرێکی ئەستور کەوتوو و بینی کەچ سەرماو سۆلەو بەفرێکی دیکە بەرپۆهیه ، کوێخا دەیزانی لە مالی ئەو هەموو خەڵکی ئاوا ییدا ،نەپۆنی شیویک و نە چەند ربه گەنمیک و نە دارو قەلشکەری یەک دوو شەوی ئەم زستانە تەپو توشە هەیه ،

هه ناسه یه کی ساردی هه لکیشاو له سه ریان هاته خوار . ئاغا هاواری له کوپخا کردو پروو له خه لکی ئاواپی گووتی ها کوپخا به باری ته عاله ت گووت ، کوپخا گووتی به لئی جه نابی ئاغا ، پیم گووت ، باری ته عاله ، فه رموی : سلوو و پیزم هه یه بو جه نابی ئاغاو پیی بلئی من ده سه لاتی ئه وم نییه ، به لام ئه گهر رۆژیکم مابئی بو کوپخاو خه لکی ئاواپییم ماوه و ئه وه یان لئی به سه ره وه ناچی!

پیده چی خه لکی کوردستان و به رپرسه ده سترۆیشتوو هکانی حزب و حکومه تی کوردی ده ردی کوپخاو خه لک و ئاغای ئه و گونده یان بیته به لام له مه سه له ی کاره با و له به رده م لرفه لرف و قرچه قرچ و گهرمای هاوینیکی بی ئاماندا!